

ENERGINET

ADRESSE COWI A/S
Jens Chr. Skous Vej 9C
8000 Aarhus C

TLF +45 56 40 00 00

FAX +45 56 40 99 99

WWW cowi.dk

BESIGTIGELSESNOTAT

I FORBINDELSE MED UDVIDELSE AF HØJSPÆNDINGSSTATION I TRIGE

FLAGERMUSUNDERSØGELSE VED EJENDOMMEN HÆSTVEJ 50, 8380 TRIGE

INDHOLD

1	Indledning	1
2	Lovgivning	2
3	Undersøgelsesområde og -metode	2
3.1	Undersøgelsesområde	2
3.2	Undersøgelsesmetode	3
4	Eksisterende forhold	4
5	Resultat af besigtigelser	4
5.1	Bygning 1 - Beboelse	4
5.2	Bygning 2 – Maskinhal	8
5.3	Bygning 3 – Stald	11
5.4	Bygning 4 – Drivhus	17
5.5	Haven – Træer	18
6	Opsummering af egnethed	21
7	Referencer	22

1 Indledning

I forbindelse med udvidelse af højspændingsstation i Trige har COWI foretaget besigtigelse for flagermusegnede bygninger og træer i tilknytning til ejendom beliggende på Hæstvej 50, 8380 Trige.

PROJEKTNR.

DOKUMENTNR.

A251523-013

-

VERSION

UDGIVELSESDATO

BESKRIVELSE

UDARBEJDET

KONTROLLERET

GODKENDT

1.0

13-09-2024

Besigtigelsesnotat Hæstvej 50 LBRO

FJLI

HSLY

2 Lovgivning

Alle danske arter af flagermus er blandt de arter der er anført på bilag IV i EU-habitatdirektivet fra 1992 (Rådet for Den Europæiske Union, 1992). De enkelte medlemslande har en forpligtigelse til at beskytte de arter, som er anført på habitatdirektivets bilag IV (såkaldte bilag IV-arter) samt arternes yngle- og rasteområder.

Beskyttelsen af bilag IV-arter er implementeret i dansk lov igennem bl.a. naturbeskyttelsesloven¹, artsfredningsbekendtgørelsen² og habitatbekendtgørelsen³.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 29a må de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven (bilag IV-arterne), ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter. Desuden gælder (§ 29 a stk. 2), at yngle- eller rasteområder for de arter, der er nævnt i bilag 3 til loven, ikke må beskadiges eller ødelægges.

I medfør af artsfredningsbekendtgørelsens § 10 er der forbud mod alle former for forsætlig indfangning eller drab af bilag IV-arter. Jævnfør artsfredningsbekendtgørelsens § 6 stk. 4 gælder desuden, at hule træer og træer med spættehuller ikke må fældes i perioden 1. november-31. august.

Endelig skal myndigheden, jf. habitatbekendtgørelsens § 10 ved administration af de i bekendtgørelsens § 7 nævnte bestemmelser, vurdere projektets påvirkninger på de plante- og dyrearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV. Der må ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arterne eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

3 Undersøgelsesområde og -metode

3.1 Undersøgelsesområde

Undersøgelsesområdet udgøres af bygninger og træer tilhørende ejendom ved Hæstvej 50, 8380 Trige, der udgør en del af plan- og projektområdet for udvidelse af Energinets højspændingsstation Trige.

¹ LBK nr. 1392 af 04/10/2022 - Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse (Naturbeskyttelsesloven).

² BEK nr. 521 af 25/03/2021 - Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (Artsfredningsbekendtgørelsen).

³ BEK nr. 1098 af 21/08/2023 - Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Figur 3-1 Ortofoto over ejendom beliggende på Hæstvej 50, 8380 Trige. Ejendommens bygninger består af (1) beboelse, (2) maskinhal, (3) staldbygning og (4) drivhus, mens haven rummer en række større træer, der ikke via ortofoto eller skråfoto kan udelukkes som flagermusegnede.

3.2 Undersøgelsesmetode

3.2.1 Levestedsvurdering for flagermus

Undersøgelsen blev foretaget ved en visuel inspektion af området for at vurdere bygningernes egnethed som levested for flagermus samt forekomsten af flagermus ved hjælp af tegn på dette (afbidte sommerfuglevinger, ekskrementer, synlige flagermus eller forekomsten af døde eller svækkede individer). Alle bygninger blev grundigt gennemgået udvendigt for forekomst af sprækker, huller eller andet, der kan give flagermus adgang til loftsrum eller tagkonstruktioner, og i det omfang, det var muligt, blev bygningerne også besigtiget indvendigt.

I forlængelse af besigtigelsen af bygninger, så blev træer i tilknytning til ejendommens private have også besigtiget for forekomst af flagermusegnede raste- og yngleområder i form af sprækker, huller, hulheder og/eller løs bark.

Formålet med denne besigtigelse var alene at foretage undersøgelser af, hvorvidt bygninger og træer vurderes egnede som levested og der er dermed ikke blevet anvendt flagermusdetektor under besigtigelsen.

Evt. flagermusegnede træer er angivet med GPS-koordinater angivet i koordinatsystem WGS84 / UTM32N (EPSG:32632).

4 Eksisterende forhold

Der er eftersøgt eksisterende registreringer af flagermus indenfor en afstand af ca. 3,0 km af undersøgelsesområdet på følgende databaser:

- Naturdata (Danmarks Miljøportal, 2024)
- Arter.dk (Arter.dk, 2024)
- Naturbasen.dk (Naturbasen, 2024)

Søgning er begrænset til registreringer indenfor de seneste 10 år (2014-2024).

Eksisterende registreringer af flagermus

Indenfor en afstand af ca. 3,0 km af undersøgelsesområdet er der ikke fundet registreringer af flagermus. Det vurderes dog med udgangspunkt i artsbeskrivelserne fra (Elmeros , et al., 2024), at der potentielt kan findes flere arter af flagermus i området, hvor arterne i forbindelse med enten raste- eller yngleaktiviteter er knyttet til træer og/eller bygninger samt har en udbredelse, der gør det sandsynligt, at de kan træffes i eller omkring undersøgelsesområdet.

5 Resultat af besigtigelser

Der blev foretaget en besigtigelse af bygninger d. 29. august 2024, hvor forekomsten af flagermus samt potentielle yngle- eller rastelokaliteter for flagermus blev registreret.

5.1 Bygning 1 - Beboelse

Bygning i mursten med tag af tagpap. Overetage nyistandsat og der er i denne forbindelse blevet lukket af for sprækker og huller, der ellers potentielt kunne give adgang til tagkonstruktion eller loftrum. Bygningen vurderes således uegnet for flagermus (se Figur 5-1, Figur 5-2, Figur 5-3, Figur 5-4 og Figur 5-5).

I tilknytning til bygningen findes også en mindre vindfangs-agtig indgang/skur med isolering under taget, men også her er der lukket for adgang til tagkonstruktionen, hvorfor denne også uegnet for flagermus (se Figur 5-6, Figur 5-7 og Figur 5-8).

Figur 5-1 Bygning set fra haven. Huset bærer præg af at være nyistandsat med nyistandsat overetage og tag.

Figur 5-2 Potentielle sprækker, der kunne give adgang til tagkonstruktion og/eller loftsrums, er lukket med lister og/eller tætningsmasse, således at der ikke er adgang til bygningens indre.

Figur 5-3 Lister slutter tæt til murværk.

Figur 5-4 Sprækker mellem lister og murværk er lukket med tætningsmasse.

Figur 5-5 Bygning set fra gårdsplads.

Figur 5-6 Mindre vindfangs-agtig indgang/skur beliggende i forlængelse af bygningen.

Figur 5-7 Udhæng er uden sprækker, der giver adgang til tagkonstruktion/isolering.

Figur 5-8 Taget i vindfanget/indgangen er med isolering over loftsplader.

5.2 Bygning 2 – Maskinhal

Maskinhal med ydre beklædning af bølgeblik og med eternittag uden undertag eller isolering (se Figur 5-9, Figur 5-10, Figur 5-11 og Figur 5-12). Tag og vægge slutter ikke tæt, men grundet manglende undertag er der ingen uforstyrrede skjulesteder for flagermus.

I maskinhallen findes et mindre isoleret værksted, hvor der dog ikke er adgang til etageadskillelse eller isolerede vægge (se Figur 5-13 og Figur 5-14).

Der blev ikke i forbindelse med besigtigelsen gjort fund af afbidte sommerfuglevinger eller øvrige tegn på flagermusaktivitet i eller omkring bygningen. Grundet manglende skjulesteder for flagermus samt manglende adgang til værkstedsdelen af maskinhallen, vurderes bygningen samlet at være uegnet som yngle- eller rastested.

Figur 5-9 Maskinhallen set fra gårdspladsen.

Figur 5-10 Vægge slutter ikke tæt til tagplader og giver dermed adgang til bygningens indre.

Figur 5-11 Taget udgøres af eternitplader uden undertag eller isolering.

Figur 5-12 Tagkonstruktionen byder ikke på isolerede skjulesteder for flagermus.

Figur 5-13 *Inde i maskinhallen er et mindre, isoleret værksted.*

Figur 5-14 *Konstruktionen af værkstedet, herunder vægge og loft/"tag" er tæt lukket, således at flagermus ikke har adgang til skjulesteder i tilknytning hertil.*

5.3 Bygning 3 – Stald

Staldbygning opført i mursten med bliktag (Figur 5-15 og Figur 5-16).

Mange indgangsmuligheder, flere steder med indikation af slid (brædder ved tag samt ved vindue) (Figur 5-17, Figur 5-18, Figur 5-19, Figur 5-20, Figur 5-21 og Figur 5-22). Tag uden undertag eller isolering (Figur 5-23), men flere tagspær/-

bjælker med potentielt dybe sprækker (Figur 5-24). Samling mellem spær og bjælker meget tæt og uden flagermusegnede sprækker.

Underetage under renovering med opbrudt gulv (Figur 5-25). Der er ikke i forbindelse med besigtigelsen gjort fund af afbidte sommerfuglevinger eller andre tegn på nylig flagermusaktivitet inde i bygningen ligesom sprækker i tagspær og -bjælker er dækket af spindelvæv, der indikerer, at disse ikke aktuelt benyttes af flagermus.

Det vurderes, at bygningen potentielt er egnet som og tidligere har fungeret som levested for flagermus, men grundet aktuelle renoveringsaktiviteter, så vurderes dette ikke længere at være tilfældet.

Figur 5-15 Stald set fra haven.

Figur 5-16 Stald set fra gårdsplads.

Figur 5-17 Ud mod gårdspladsen vurderes murværk at slutte tæt mod tagudhæng.

Figur 5-18 På bagsiden er der adskillige huller/sprækker, der giver adgang til bygnings indre.

Figur 5-19 Manglende ruder i vindue giver ligeledes adgang.

Figur 5-20 Brædder over murværk ud mod haven har flere steder huller/sprækker, der giver adgang til bygningens indre og synes at bære præg af slid.

Figur 5-21 Ved aflukket vindue mod nord synes sprække med aflukning og vindueskarm at bære præg af slid, der ikke kan udelukke at stamme fra dyr.

Figur 5-22 Murværk ud mod haven slutter ikke tæt til tagudhæng.

Figur 5-23 Tagkonstruktionen består af blikplader uden undertag eller isolering. Tag-spær og støttende bjælker generelt samlet meget tæt og uden større sprækker, der kan fungere som skjulested for flagermus.

Figur 5-24 Flere af tagspærene har dybe sprækker, der ikke kan udelukkes at være dybe nok til at fungere som skjul for flagermus. Sprækkerne er dog fyldt med spindelvæv, der antyder, at dette ikke aktuelt er tilfældet.

Figur 5-25 Bygningen er under renovering.

5.4 Bygning 4 – Drivhus

Drivhus i glas (Figur 5-26 og Figur 5-27).

Ikke-egnet som yngle- eller rasteområde for flagermus pga. manglen på egnede skjulesteder.

Figur 5-26 Drivhus set fra gårdsplads.

Figur 5-27 Drivhus set fra haven.

5.5 Haven – Træer

Flere større træer i haven, herunder ahorn, birk, elm, bøg, æble og kastanje (Figur 5-28 og Figur 5-29).

Mod nord står et birketræ med langsgående sprække/fure i stammen (56.271514, 10.139515), men denne er ikke dyb og tilbyder således ikke tilstrækkeligt læ og/eller skjul i forbindelse yngleaktivitet eller vinterrast (Figur 5-30). Yderligere anvendes træet i forbindelse med ophæng af hængekøje,

hvorfor træet ikke vurderes at være fri for forstyrrelser fra menneskelige aktivitet i den periode af året, hvor flagermus yngler.

Andre træer ligeledes med enten overfladiske barkskader og/eller opadvendte sprækker, der ikke er egnet som yngle- og/eller rasteområde for flagermus (Figur 5-31, Figur 5-32 og Figur 5-33).

Figur 5-28 *Træer, der afgrænser haven mod nord.*

Figur 5-29 *Træer i forhaven (mod syd). Træerne vurderes uegnede for flagermus, da de er uden flagermusegnede strukturer i form af sprækker, huller, hulheder o. lign.*

Figur 5-30 Birketræ med lang længdegående sprække, der dog ikke vurderes at være dyb nok til at fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus. Det kan dog ikke udelukkes at træer på dage med velegnet værd kan fungere som dagsrast for enkeltindivider.

Figur 5-31 Enkelte træer har fået beskåret grene, men disse uden sprækker eller hulrum, der kan anvendes af flagermus.

Figur 5-32 Lavt siddende hulhed, der er opadvendt og dermed udsat for regn.

Figur 5-33 Opadvendt og meget overfladisk hulhed efter afskåret gren.

6 Opsummering af egnethed

Tabel 6-1 angiver egnetheden af de enkelte delelementer på ejendommen.

Tabel 6-1 Opsummering af egnethed for ejendommens enkelte delelementer. (X) angiver at der ikke var adgang til besigtigelse af tagkonstruktion og at der dermed er tale om en konservativ vurdering på baggrund af ydre adgangsforhold til tagkonstruktion mm, mens x* angiver, at bygningen er vurderet ikke-egnet grundet den aktuelle brug af/aktivitet i bygning.

	Egnet	Mindre egnet	Ikke egnet
Bygning 1 - Beboelse			(x)
Bygning 2 - Maskinhal			x
Bygning 3 - Stald			x*
Bygning 4 - Drivhus			x
Have			x

Bemærk, at selv om bygning 3 (stald) vurderes at indeholde flagermusegnede strukturer, så vurderes bygningen ikke aktuelt – grundet den aktuelle brug af/aktivitet i bygningen – at være benyttet af flagermus.

7 Referencer

- Arter.dk. (August 2024). *arter.dk*. Hentet Juni 2023 fra <https://arter.dk>
- Danmarks Miljøportal. (August 2024). *Naturdata*. Hentet fra Danmarks Miljøportal: <http://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch>
- Elmeros, M., Fjederholt, E. T., Møller, J. D., Baagøe, H. J., Bladt, J., & Kjær, C. (2024). *Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets bilag IV. Del 2 - Odder og flagermus*. Aarhus Universitet, DCE - Nationalt Center for Energi og Miljø.
- Naturbasen. (August 2024). *Naturbasen*. Hentet fra Naturbasen: <https://naturbasen.dk>
- Rådet for Den Europæiske Union. (1992). *Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter*. Hentet fra <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:DA:HTML>
- Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). *Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning*. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet.